

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра східних мов і перекладу

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Сходознавчі студії»

*(Порівняльна типологія та динаміка розвитку цивілізацій Сходу,
Класичні літератури Сходу,
Культурні та мовно-літературні зв'язки України з країнами Сходу,
Методологія досліджень актуальних проблем східних мов і літератур)*

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)

освітня програма: мова та література (китайська), мова і література
(японська)

Форма проведення: письмова

Тривалість проведення: 4 академічні години

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: екзаменаційний білет містить 4 теоретичні запитання, які мають узагальнений комплексний характер та відповідь на які оцінюються в 10 балів кожне.

I модуль

«КЛАСИЧНІ ЛІТЕРАТУРИ СХОДУ»

- 1.** Книга пісень. Історія Книги пісень. Структура книги пісень. Конфуцій як редактор Книги пісень.
- 2.** Відображення життя та побуту давнього Китаю у давньокитайській Книзі пісень. Інтимна лірика у Книзі пісень. Відображення історії давнього Китаю у розділі Сун – гімни. Портретні характеристики давньокитайських правителів – Яо, Шуня, Веня вана, У вана, Сюань вана, Цзе, інших. Відображення батальних подій у Книзі пісень.
- 3.** Монотеїстичні мотиви та культ неба у давньокитайській Книзі пісень. Образ Небесного імператора як владики усього суцього. Концепція Мандату Неба. Відображення історії давньокитайських династій у Книзі пісень. Великі оди та малі оди. Розділ «Гімни» як найдавніша частина світової літературної спадщини, що дійшла до наших днів. Містичні мотиви у розділі «Гімни».
- 4.** Конфуціанський канон. Структура конфуціанського канону. Конфуціанське чотирикнижжя та п'ятикнижжя.

5. Вислови Конфуція Луньюй. Структура Лунь Юй. Образ Конфуція та його учнів у каноні Луньюй. Відображення Культу Неба у каноні Луньюй. Життєвий шлях Конфуція. Морально-етичні засади конфуціянства. Жанрова парадигма Луньюй.

6. Книга Да Сюе. Проблема авторства. Жанрова парадигма книги Да Сюе. Книга Чжун Тан (Серединне вчення). Проблема авторства. Жанрова парадигма книги Чжун Тан. Книга Мен Цзи. Виразальні засоби книги Мен Цзи.

7. Книга змін як класична пам'ятка китайської літератури

8. Література даосизму. Лао цзи. Дао де цзін.

9. Ключові концепти даоської філософії у каноні Дао де цзін. Категорія Дао як основопологаюча категорії культури далекого сходу. Категорія Де як основопологаюча категорії культури далекого сходу. Жанрова парадигма канону Дао де цзін.

10. Канон Чжуан Цзи. Чжуан цзи як літературна пам'ятка. Чжуан Цзи як пам'ятка раннього даосизму.

11. Поетична спадщина давнього південного Китаю. Чуські строфи. Цюй Юань. Трагічна доля Цюй Юаня. Поема Велика Печаль. Девять елегій Цюй Юаня. Девять пісень. Ода Велика печаль (Лі Сао). Семантика флористичного ряду у оді Лі Сао.

12. Сун Юй. Поезія Сун Юя. Оди Сун Юя. Відображення шаманського світогляду у прозі царства Чу.

13. Історичні записки Сима Цяня .

14. Література далекосхідного буддизму. (Загальний огляд літератури давньої Індії у контексті кросс-культурного контакту. Життєвий шлях та світогляд Гаутами Шакьямуні. Восьмеричний шлях буддизму (сутра). Нагаарджуна. Асанга. Буддизм Махаяни. Кашьяпа Матанга та Дхармаратна. Канон з сорока двох розділів. Ань Шигао. Діяльність Цзімолоше (Кумарадживи) та Ван Аня. Література буддійської мудрості (Праджняпарамітри). Діамантовий канон. Канон серця. Буддизм чистої землі. Буддійський рай. Канон будди безмежного світла).

15. Література далекосхідного буддизму. Становлення Чань буддизму. Канон помосту. Діамантовий буддизм. Лotosова сутра. Школи буддійської думки. Буддійські образи у китайській літературі.

16. Література найдавнішої Японії. Заселення Японських островів. Міфологічні записки Кодзіки. Хроніка Ніхон секі.

17. Образи духів сінто у класичній японській прозі. Міф про Ідзінакі та Ідзінамі. Міфи про потайбіччя. Міфи про Амаатересу. Міфи про природні сили. Вплив даосизму та китайського народного вчення про духів на формування сінто. Замовляння та ритуальні едикти. Рецепт буддійської та конфуціанської спадщини. Закони Сетоку-тайсьо.

18. Розвиток китайської класичної поезії періоду трицарства. Пісні Юефу. Розвиток китайської класичної поезії періоду північних та південних династій. Розвиток китайської класичної поезії за доби Суй.
19. Розвиток китайської класичної поезії за доби Тан.
20. Розвиток китайської класичної поезії за доби Сун.
21. Жанрова парадигма, тематика та художні особливості поетичного творчого здобутку Тао Юаньміну, Цао Цао, Цао Пі, Цао Чжи.
22. Цзянанська поезія. Життєвий та творчий шлях Цзи Кана. Життєвий та творчий шлях Жуань Цзи.
23. Жанрова парадигма, тематика та художні особливості поетичного творчого здобутку Мен Хаожаня, Ван Вея, Бо Цзюї, Су Дунпо, Се Лін Юнь
24. Життєвий та творчий шлях Лі Бая. Життєвий та творчий шлях Ду Фу.
25. Поетичні антології Японії. Маньосю. Структура. Жанрова парадигма збірки. Образи природи у поетиці Маньосю.
26. Життєвий та творчий шлях Кіноцураюкі. Роль жінки у літературі Японії раннього середньовіччя.
27. Розвиток китайської класичної прози. Формування жанру Сяошо за доби Хань. Жанрова парадигма китайської середньовічної прози. Збірники оповідань Сяошо. Ліс посмішок Ханьдан Шуня. «Записки про пошук духів». «Записки коло світильника, що палає». Збірки буддійських коротких оповідань.
28. Життєвий та творчий шлях Пу Сунліна. Записки Ляо Чжая про чудеса. Образ демона-лисиці у прозі Пу Сунліна. Образ чарівників-ченців. Образ вченого.
29. Розвиток японської класичної прози. Жанр моногатарі. Казкові японські повісті. Такеторі-моногатарі («Повість про Такетори»), «Отікубо-моногатарі» («Повість про красуню Отікубо»). Казковість сюжету. Японська літературна казка.
30. Життєвий та творчий шлях Іхару Сайкако.
31. Література японського Будо. Китайський вплив на формування кодексу Будо. Будосіносю. Записки Такуана. Книга п'яти колець.
32. Література та епічні сказання народів Китаю і центральної Азії (тибетців, монголів, маньчжурів, алтайців, інших). Епос про Гесера. Епос Джунгар
33. Роман Трицарство як історичний роман-епопея Життя та творчість Ло Гуаньчжуна.. Жанрова парадигма роману. Портретні характеристики головних героїв роману – Лю Бея, Чжан Фея, Гуань Юя, Цао Цао, Дун Чжо, Лю Бу. Другорядні герої роману. Роль історичних баталій у сюжеті роману. Образний ряд роману Трицарство. Роль поетичної вставки у

романі. Елементи обрамленої повісті у романі Трицарство. Роль оповідки у романі.

34. Гендзі – моноготарі як найдавніший роман у японській літературі. Образ принца Гендзі у романі.

35. Роман сказання про дім Тайра. Жанрова парадигма роману. Портретні характеристики основних дійових осіб роману.

36. Класичний роман далекого сходу. Річкові заплави як перший китайський роман.

37. Подорож на Захід як буддійський роман – алегорія. Символізм головних героїв роману. Символізм категорії шляху у романі. Історичний Сюань Цзан та образ ченця у романі. Символізм подолання демонічних сил. Синтез буддійського надбання національності Хань та національних меншин Китаю у романі.

38. Сон у червоній вежі як вершина китайського класичного роману. Символізм хронотопу роману. Символізм головних героїв роману. Реалістичний характер оповіді. Значення роману Сон у червоній вежі для світової літератури.

II Модуль

«КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ СХОДУ»

1. Україна і Схід: витоки
2. Давній схід у словнику і топонімії України. Східні : ремінісценції в українському фольклорі
3. Історія становлення та розвитку українського сходознавства та синології.
4. Викладання східних мов на території України. Основні центри вивчення китайської мови.
5. Навчально-методичні здобутки української синології.
6. Китайсько-українські мовні та літературні зв'язки.
7. Переклади китайських та японських художніх творів в Україні.

III Модуль

«МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СХІДНИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР»

1. Формування іншомовної компетенції усного мовлення.
2. Навчання аудіювання китайської та японської мов.
3. Навчання говоріння китайської та японської мов – монологічне та діалогічне мовлення.
4. Формування іншомовної компетенції писемного мовлення. Навчання читання та письма китайської та японської мов.

5. Інтенсивне навчання та контроль при вивченні китайської та японської мов.
6. Сучасні тенденції викладання та навчання китайської та японської мов як іноземних в Китаї та Японії.

IV Модуль
«ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ
ЦІВІЗАЦІЙ СХОДУ»

1. Типологія та генезис цивілізацій.
2. Класифікація цивілізацій та їх взаємодія.
3. Схід і Захід: порівняльний аналіз цивілізаційних традицій.
4. Давні цивілізації Сходу: проблема типологізації. Особливості формування та розвиток цивілізацій Стародавнього Сходу.
5. Динаміка розвитку цивілізацій Сходу.

Екзаменатор

Щербаков Я.І. _____

підпис

Завідувач кафедри

Семеніст І.В. _____

підпис